

CATECHISMUS ZONDAG 1 VRAAG 1 (VERVOLG-3)

Ds. D. Chr. Overduin

20 september 1987

Catechismus zondag 1 vraag 1 (vervolg-3)

Schriftlezing: Jesaja 49 : 14 t/m 26

Zingen: Psalm 122 : 1
142 : 5
35 : 11 en 12
74 : 18

De 1e Zondag.

VRAAG 1: Wat is uw enige troost, beide in het leven en sterven?

ANTWOORD: Dat ik met lichaam en ziel, beide in het leven en sterven, niet mijn, maar mijns getrouwen Zaligmakers, Jezus Christus eigen ben, die met zijn dierbaar bloed voor al mijn zonden volkomenlijk betaald en mij uit alle heerschappij des duivels verlost heeft, en alzo bewaart, dat zonder den wil mijns hemelsen Vaders geen haar van mijn hoofd vallen kan, ja ook, dat mij alle ding tot mijn zaligheid dienen moet, waarom Hij mij ook door Zijn Heilige Geest van het eeuwige leven verzekert, en Hem voortaan te leven van harte willig en bereid maakt.

THEMA: TROOST

We zijn gekomen tot en met de verlossing; Dat Hij voor al mijn zonden volkomen heeft betaald, met Zijn dierbaar bloed.

We komen nog even terug, als het ging over die getrouwe Zaligmaker, Die met Zijn kostbaar bloed voor al mijn zonden volkomen heeft betaald.

De ouderen onder ons worden daar niet in die mate mee geconfronteerd, als de jongeren onder ons. De jongeren die toch op een andere manier in aanraking komen met deze tijd, met allerlei visie's.

Je zult toch merken dat de jongeren daar mee te maken hebben. Hiermee namelijk: er is ook, laten we zeggen in de protestantse, de gereformeerde kerken een verschuiving gekomen in de prediking en in de omschrijving van de leer. Dat kom je op alle mogelijke manieren tegen.

Op school en in de krant, in de boeken die nu verschijnen.

Wat is nu die verschuiving ?

Je zult merken kinderen, dat als het gaat over het Christelijk geloof, men noemt het wel de Christelijke religie, dat dat punt van de verzoening door voldoening, het betalen van de schuld, hoe langer hoe meer naar de achtergrond verdwenen is. Het is niet meer het middelpunt.

Wat is daarvoor in de plaats gekomen ?

Nu, dat had je vroeger ook al. De modernen vroeger en de Groninger richting, die hebben altijd in een zekere afweer en afschuw gesproken over dat "betalings-idee". Dat er betaald moest worden aan Gods gerechtigheid. Maar dan had je duidelijk twee kampen. Je had de orthodoxen en je had de modernen, en die twee bestookten elkaar. Die grenzen zijn wat vervaagd. Daardoor kom je het haast overal tegen; dat dit kernpunt van het Christelijk geloof, de Christelijke leer, niet meer fungeert als kernpunt.

Wat is daar nu voor in de plaats gekomen ?

Grof gezegd komt het hier op neer: Jezus Christus als het grote voorbeeld in ons leven waarnaar wij ons moeten richten en gedragen.

Men zegt: de mensen hebben altijd kwade gedachten van God gehad, ze zijn in principe altijd bang voor God geweest, of de profeten en verkondigers al hebben gezegd dat God liefde is, de mensen bleven bang. Ze dachten dat God het goede niet met ze voor

CATECHISMUS ZONDAG 1 VRAAG 1 (VERVOLG-3)

had. En toen heeft God als uiterste daad van liefde Zijn eigen Zoon gezonden om die mensen te vertellen hoe lief God ze heeft. En dat hebben we niet begrepen. Want toen hebben we de Heere Jezus gekruist, want we dachten: het is toch niet waar, God bedoeld het toch niet goed met ons.

En toen hebben we weer die liefde van God miskend, en o schande, de Heere Jezus gekruisigd.

Hoe mooi het ook gezegd wordt in die boeken, als:

"Verzoening als verandering", "zonde, doen of daad"; je moet je daar niet door laten imponeren. Je moet toch vragen: "HEERE, geef dat ik vast mag staan op het fundament dat U in het Woord, de Bijbel, hebt gelegd, in Jezus Christus".

Want in al dat spreken merk je dat Jezus Christus als verzoening, de Verzoener, Die de schuld betaald heeft, hoe langer hoe meer naar de achtergrond wordt gedrongen. En daarvoor in de plaats wordt ons voorgeschoteld een navolgenswaardig persoon, Jezus Christus.

Die heeft de gerechtigheid gedaan, het voor de armen opgenomen. Dat was indertijd de grote dwarsligger, die het nergens mee eens was, met de gevestigde orde niet en die Jezus krijgen we nu voorgeschoteld. En als je probeert daar tegenin te brengen: maar daar gaat het toch in de eerste plaats niet om? Het gaat toch om: "Hij is een verzoening voor onze zonden, Hij heeft volkomen betaald". Dan kijken de mensen je heel verbaasd aan, of ze willen zeggen: daar gaat het helemaal niet om. Het gaat om andere dingen, belangrijker dingen. Wat jij bedoelt over zonde, dat noem ik egoïstisch, kleinzielig. Wordt er zo gepreekt, is dat nu het geloof? Op die manier wordt heel slim dat Evangelie van die volkomen betaling naar de achtergrond gedrongen. Men wil niet dat men spreekt van vrijzinnig of modern, nee, dat zijn we niet.

Maar we zijn toch wel een klein beetje ontgroeid, dat egoïstische, dat subjectieve: mijn ziel doorziet gij uw lot, hoe zult ge rechtvaardig verschijnen voor God. Daar hoeft je nu niet meer mee aan te komen.

Vroeger toen je bang gemaakt werd voor de hel en de straf, ja toen! Maar we zijn er nu toch wel van overtuigd: zo moet je de Bijbel niet lezen. Dat is nu in deze tijd zo ontzettend sterk aan de orde, dat je zegt: waar gaat het nu om? Het hele moderne levensgevoel van de mens brengt mee, dat hij zegt: "van al mijn zonden verlost; wat moet ik daar nu mee, met zo'n uitdrukking. Voor al mijn zonden volkomen betaald met Zijn dierbaar bloed, wat moet je daar nu mee?" Het spreekt niet aan.

Vandaar dat Schillebeeckx, die grote Roomse theoloog, - en die man is ontzettend knap, dat stem ik direct toe, dat kan ik ook allemaal niet beslaan; ik heb hem een klein beetje gelezen - het zo ongeveer zegt: "Er zijn tijden geweest, toen was het voor de kerk belangrijk om te geloven en te belijden dat Jezus Christus de Zoon van God is, eens wezens met de Vader. Maar nu hebben we een andere tijd. Nu gaan we er niet meer vanuit dat Hij de Zoon van God is. Hij is nu, in deze eeuw, de zoon des mensen. En in deze tijd gaat het erom dat wij Jezus Christus als mens, als voorbeeld en voorleer geloven. Je hoeft niet te geloven dat Hij de Zoon van God is, daar moet je elkaar niet op vastpinnen. Het kan wel zo zijn dat Hij dat is, maar dat is niet actueel."

Dat is net zoals met de rechtvaardiging van de zondaar.

In die benauwde tijd, met benauwde gewetens, toen de mensen bijgelovig waren en

CATECHISMUS ZONDAG 1 VRAAG 1 (VERVOLG-3)

bang, was het prachtig. Maar nu zegt dat niet zo veel meer. We zijn niet meer zo bang, zegt men. Als je nu bang bent, is het de schuld van je vader en moeder en van de dominee, die je nog steeds zo benauwd en kleinzielig opvoeden, met de gedachte van straf.

Maar ja, dat is nog maar een klein deel van de mensen, die daar nog aan denken. De meesten denken daar toch niet meer aan.

En op allerlei sluwe manieren wordt dat kernpunt uit de troost ontmanteld, dat Jezus Christus betaald heeft met Zijn leven, met Zijn bloed, voor mijn schuld, voor mijn zonden.

En wat is nu zo gek ?

Aan de ene kant kun je niet zeggen dat de wereld en de kerk er vromer op worden. Want men is ook geneigd om wat God zonde noemt, goed te noemen. Maar toch, let er eens op hoe via een omtrekkende beweging de mensen toch weer in het schema zitten van : "Als je maar een goed mens bent, als je elkaar het leven maar niet bitter maakt, elkaar geen pijn doet, in de maatschappij, de wereld en het huwelijk. Als je maar leert samen te leven, samen te delen, dan ben je een voortreffelijk mens".

Ook in die manier van spreken is de genade helemaal zoek. Soms zijn de woorden aanstekelijk, mooie woorden, mooie versjes, maar waar is het centrale punt?

"Welzalig hij, wiens zonden zijn vergeven, die van de straf voor eeuwig is ontheven, wiens wanbedrijf, waardoor hij was bevlekt, voor het heilig oog des Heren is bedekt."

Hoe noemt men dat?

Men zegt: "Europa heeft al lang genoeg gezocht onder dat Calvinistische idee, dat we allemaal zulke zondaren zijn en dat we tot niets in staat zijn dan tot kwaad. Daar hebben we eeuwen lang onder gebukt en gelukkig dat we daar nu een beetje van bevrijd zijn. Want het is toch niet normaal als de mensen raar worden van angst en spanning, enz. enz."

En toch vreemd blijven aan de boodschap van betaling van de schuld die vereffend is, van de rekening die betaald is, van de kwitantie die is gegeven, de opstanding van de Heere Jezus Christus.

Jongelui, en ook ouderen, hopelijk blijven wij tot onze laatste snik vastgehaakt aan verzoening door betaling. En dat we nooit die mistige weg opgaan waarin de leer der zaligheid opgaat in een 'braaf leven', waarbij je aan het einde toch wel mag verwachten dat we de kroon zullen ontvangen voor onze menslievendheid. Dan staan we niet in het spoor van de Schrift, dan staan we ook niet op de weg van de Catechismus en van het belijden van Gods kerk van oude dagen. Dan staan we in feite op de weg van het modernisme.

Van de innerlijke afweer die een mens heeft tegen het feit dat iemand jou voor Zijn rekening heeft genomen. Vanuit de mens gezien is het wel te begrijpen, het is natuurlijk ook een onuitstaanbare gedachte. De wereld zou het hier nooit mee eens zijn, de mens zou het hier nooit mee eens zijn dat de Heere zegt: Ik vergeef, je hoeft niet te betalen, Ik heb voor jou verzoening. Dan zouden ze zeggen: "Dat is niet eerlijk, dat vind ik gemeen, daar ben ik het niet mee eens." Maar wie zal beschuldiging inbrengen tegen de uitverkorenen Gods?

God is het die rechtvaardig maakt.

CATECHISMUS ZONDAG 1 VRAAG 1 (VERVOLG-3)

En deze ergernis van het kruis zal gepredikt blijven tot aan het einde der dagen toe. En daarom, laten wij voorzichtig, en zeker afwijzend staan tegenover die hele nieuwe interpretatie, die nieuwe weergave van Jezus Christus, de Verlosser. Laten we het afwijzen zodra we merken dat de betaling, de verzoening niet meer het kernpunt vormt van de waarheid, waar Hij ons alleen tot een soort voorganger en voorbeeld geworden is.

Dat wilde ik daar nog even aan toevoegen.

Gaan we nu verder met de volgende zin: "En mij uit alle heerschappij des duivels verlost heeft."

Daar heb je weer zoiets.

Sommige mensen zeggen: "Vroeger geloofde je dat er duivelen waren en engelen, goede engelen. Maar ja, dat is toch achterhaald? Je bent toch zelf een mens; ik ben me niet bewust dat ik door een ander geregeerd wordt. Dat die heerschappijvoerder, de duivel, dat die mijn baas is, daar geloof ik niets van. Ik ben zelf de baas; ik doe toch wat ik wil."

Vandaar dat ook die bijbelse gedachte, dat wij slaven geworden zijn van de duivel, die accepteert een mens niet.

Nu kun je op een bepaalde manier er over spreken, dat je zegt: "nou, nou, voorzichtig aan, vergeet niet dat jij en ik ook niet deugen." Je kunt natuurlijk zeggen: "de duivel, de duivel, maar ja, ik ben hem toegefallen. De duivel zou nooit die invloed hebben als ik de deur voor hem niet had opengezet, als mijn denken niet vertroebeld was, als mijn denken niet door en door verkeerd was. Jezus zei niet voor niets tegen de farizeeërs en wetgeleerden: "Gij zijt uit de vader de duivel, en wilt de begeerte van uw vader doen."

Die mensen dachten dat ze dienstknechten van God waren en dat ze het goede bedoelden. De Heere zegt: "Hij is een leugenaar en is in de waarheid niet staande gebleven, geen waarheid is in hem, een moordenaar is het".

Hoe is dat nu?

Nu, in sommige gevallen kun je het duidelijk zien. Je kunt wel eens de neiging hebben in een gesprek, dat verkeerd gaat, te zeggen: "Jij moet nodig zeggen dat er geen duivel is, want de duivel kijkt je ogen uit. De duivel staat op het punt om jouw handen te gebruiken om de zaak in elkaar te slaan. Je wordt door een boze geest beheerst." Soms is dat heel duidelijk.

Die duivelse macht, die boze geest, die de mens volledig beheerst. Dan denken wij aan extreme gevallen. Mensen die als een duivel tekeer gaan, in het moorden, in het bedenken van allerlei ellendigheid om de ander te vernielen. Dan denken we aan het uitbroeden van duivelse plannen. We denken aan Judas-figuren, of aan die man die door een legio duivelen bezeten was, die ze niet konden temmen, maar die alle kettingen en banden kapot brak en de argeloze voorbijgangers aanviel. Ja, daar zie je nu duidelijk die heerschappij, dat baas zijn van de duivel. En zo zouden jullie ook wel dingen weten: "Je lijkt wel van de duivel bezeten."

Je kunt ook in de geschiedenis allerlei figuren opnoemen, dat je zegt: "Hoe kan een mens zoiets bedenken? Het nationaal-socialisme van de laatste wereldoorlog, hoe krijgt een mens het uitgedacht, zo'n bloed- en bodemtheorie? Zo sluw en met zulke perspectieven, wat er allemaal zou moeten gebeuren." Een duivelse geest!

CATECHISMUS ZONDAG 1 VRAAG 1 (VERVOLG-3)

Maar dat zijn nu de extreme gevallen. Maar zou je nu kunnen zeggen, dat wij, zoals we zijn van nature, onder de heerschappij van de duivel zitten?

Als je met je buurman staat te praten, of met je collega's op het werk, kun je dan zeggen dat we allemaal van de duivel bezeten zijn? Dat hij de macht over ons heeft? En vandaag heb ik nog meegemaakt dat iemand mij wilde helpen, iemand die me niet liet zitten. En helemaal geen gelovige misschien. Terwijl misschien een gelovige je voorbij liep. En die man, uit de wereld, van je werk, zegt: "Kom, ik zal je even helpen."

En zo zijn er toch meer dingen, meer mensen te noemen, die je misschien wel kent. Doen die onder voor menig Christen of juist net niet?

Wat een aangename mensen, jammer dat ze niet geloven of niet in de kerk komen. Je kunt toch niet zeggen dat die mensen onder de macht van de duivel zitten?

En neem nu die wijzen. In elke godsdienst heb je mensen die alles met zich laten doen, die zich zo kunnen verloochenen, dat kun je niet begrijpen. Ook in die Oosterse godsdiensten, die zo over zich laten lopen. Ze zouden nog liever een eind aan hun leven maken dan dat ze in haat en nijd of in onrecht zouden kunnen leven. Mensen die zich zo onthecht hebben van allerlei aardse dingen, zoals geld, goed, hartstochten, huwelijk, noem maar op. Je kunt toch moeilijk zeggen dat die mensen als baas de duivel hebben?

Dan al die mensen die onder het onrecht lijden. Waar Salomo van zegt: "Ik zag onder de zon de tranen van al die verdrukten en aan de kant van de verdrukkers was macht, zij daarentegen hadden geen vertroosting." Ze moesten het loodje leggen tegenover de machthebbers. En als hij er dieper op doorgaat: "Ik heb ook aan de rechtszaak mijn aandacht besteed en ik heb gezien, daar was ook goddeloosheid, omkoperij."

Al die slachtoffers, al die mensen, die tussen de wal en het schip geraakt zijn. Hebben die mensen dan maar één baas, de duivel? Kun je dat nu echt stellen? Is het nu zo, als je niet gelooft en je gaat ook niet naar de kerk (want ik ga liever wandelen, ik ga liever wat anders doen op zondag), kun je dan zeggen: "Je hebt de duivel?" En het is zo'n aardige man, zo'n aardige vrouw, aardige jongen, aardig meisje, dat kun je toch niet zeggen? En als je het zou zeggen, dan zou zo iemand terecht zeggen: "Wat!, durf je dat tegen mij te zeggen, dat neem ik niet, dat vind ik een belediging."

Hoe zit dat nu toch?

Ja, ik wil hier langs een omweg een antwoord op trachten te geven.

Er staat: "Met Zijn dierbaar bloed voor al mijn zonden volkomen betaald", dat is: verlossing, losmaken, verzoening. Nu komt "vrij maken", en dan staat er "en mij". Dat is heel persoonlijk. Hoe het met een ander zit weet ik niet.

Nu ja, men zegt: "als je jezelf kent, ken je de hele wereld" en dat is ook waar. Maar wij hoeven niet als een soort zwart-wit profeet de wereld en alle ongelovige mensen uit te maken voor van alles en nog wat, want daar schiet je niet zoveel mee op.

"En mij, ik." "Mij" uit alle heerschappij des duivels verlost heeft. "Heerschappij", dat is het baas-zijn, het heersen over ons door de duivel. Als je niet gelooft kun je niet over God, de engelen, de duivel iets zeggen, omdat je er ergens buiten staat. Hier kom je gelijk op het persoonlijke vlak. "En mij". Ben ik dan onder de heerschappij van de duivel? Ja, ik wel, zoals ik geboren ben. Ik heb naar hem geluisterd en hij is (ergens staat er) een rechtvaardige. Hij is niet rechtvaardig, maar dat wil zeggen, hij kan rechten op mij laten gelden, want ik ben met hem in zee gegaan in het paradijs. Daar heb ik naar hem

CATECHISMUS ZONDAG 1 VRAAG 1 (VERVOLG-3)

geluisterd, ik heb zijn mooie praatjes geloofd. Ik heb de deur van mijn oren, mijn levenshuis, van mijn hart voor hem open gezet en gezegd: "Dat is andere praat, dan die praat van God. Ik ben het met jouw praat eens." Dat heb ik tegen de duivel gezegd. Er is dus een soort maatschap tussen de duivel en mij. Ik ben hem toegefallen. Er kunnen momenten zijn dat ik zeg: "lelijke rotduivel" of dat ik mezelf begin uit te schelden, omdat er ergens nog een straaltje billijkheid in mijn ziel valt. "Overmits hetgeen van God kenbaar is, in mensen openbaar is", zodat mijn hart mij beschuldigt of ook ontschuldigt. Of als ik dingen doe die naar de wet van God zijn, dat kan allemaal wel waar zijn. Het kan tijdelijk wel eens wat lijken, maar ik ben doordat ik God verlaten heb in een maatschap gekomen met de satan. Gelukkig dat het niet altijd zo openbaar komt. Dat de Heere er ook nog is. En dat de Heere zegt: "Satan, tot hier toe, en niet verder, anders kun je op die wereld niet meer leven. Dat de samenleving mogelijk is, dat komt niet omdat het nogal meevalt, omdat de mensen zo slecht niet zijn, zo satanisch. Maar dat komt omdat de Heere God uiteindelijk boven alles is, die de wereld laat bestaan, zolang het Hem behaagt. Wees eens eerlijk, als u alles in uw leven zou hebben waargemaakt wat er in uw gedachten gekomen is, hoe zou de wereld er dan uitzien? Als alles wat mensen dachten en beraamden nu eens in daden zou zijn omgezet, - nu lees je iedere dag wel van een verkrachting en van een diefstal en van een moord, soms een paar tegelijk, dat lees je in de krant; maar dan, dan zou er niets anders meer in de krant staan, dan was er geen krant meer - dan hadden we elkaar allang om zeep geholpen. Dus God zet zelf de rem er op. God geeft in Zijn goedheid nog diverse gaven aan de mensenkinderen, zodat je in het natuurlijke leven gelukkig - God zij dank - nog in een omgang met elkaar kunt verkeren, dat je zegt: "Oh, daar kun je wel van op aan, die kun je wel vertrouwen." Het wordt wel eens beschaamd, maar als je dat weg zou denken, dan kun je niet meer op je werk functioneren. En daar mag je ook alle waardering en respect voor hebben, voor iedere uiting van waarachtige menselijkheid. Omdat God zo goed is, dat Hij het zo geeft op aarde, dat we zo met elkaar, hoe moeilijk ook vaak, toch kunnen leven. Want we kunnen wel zeggen, we zijn niet te vertrouwen, maar dan moet je het zoals God bedoelen, want als je zo met elkaar omgaat, dat is een zeer droevige tijd.

Eén van de profeten heeft het zo gezegd, dat het wel eens zo'n donkere tijd kan zijn, zo'n ontwaarding van alle waarden, maar dat beschrijft hij dan ook als een oordeel. Hij zegt: "Nergens op vertrouwen, niet op je voornaamste vriend, vertrouw degene niet die in je schoot ligt, je eigen vrouw, vertrouw je kinderen niet, vertrouw niets, want ze zijn scherper dan een doorn." Maar dat is een oordeel van God, je moet niet doen alsof dat gewoon is. En daaraan concluderen dat je met een zekere ruwheid, grofheid, door het leven kan gaan, in de zin van: er is geen mens die deugt. Daar heb je wel gelijk in, maar vergeet niet dat een mens het kenbare van God, dat in mensen uitkomt, kan hij ook zo vernietigen en door ongerechtigheid ten onder houden, dat God hem overgeeft aan zijn eigen boze hart, om te doen dingen die niet betamen, dan krijg je die doorbraak: "Die mens der zonde."

Maar nogmaals, het gaat hier over een zaak van het geloof. En in het geloof mag ik het Woord van God wel nastamelen, "daar is niemand die goed doet", dat is ook geloof, maar dat geeft mij nog niet het recht om mijn naaste uit te schelden. Voorzichtig!

Wij zijn hier in de kerk, - er zei eens iemand: als jij dat tegen mij op straat zou durven

CATECHISMUS ZONDAG 1 VRAAG 1 (VERVOLG-3)

zeggen, dan zou ik je een pak op je smoel geven. Ik zei: nou ja, maar dat zeg ik niet op straat - en in de kerk is het anders. Daar worden we geconfronteerd met God, met Zijn Woord. Daar hoef je geen zoete broodjes te bakken en te doen alsof het niet zo erg is. Daar komt het tenslotte op een zeer persoonlijke belijdenis aan: "En mij uit alle heerschappij." Hij is mijn heer.

Wat betekent dat nu voor mij concreet? Dat hij mijn heer is. Dat als het eropaan komt, zonder dat ik het zelf beseft, toch de zin van mijn baas doe. Dat ik, zonder het misschien te beseffen in zijn volle diepte, voor zijn karretje loop. Vergeet niet, dat geldt voor die farizeër net zo goed. Misschien nog wel veel erger dan die hoer en die tollenaar en al die andere, in onze ogen, slechte mensen. Vergeet dat niet. Want de duivel gaat misschien wel meer in het jasje van de farizeër en de wetgeleerde en de boeteprediker en de man die staat: "O, de zonde, de zonde, wat een droevige tijden, er is niets geen zonde meer, alles wordt maar goed gepraat", dat kan ook de duivel zijn, omdat hij het allemaal op anderen staat toe te passen en dat hij nooit echt heeft geloofd: "Ik ben die man".

Hier spreekt het geloof: "en mij".

Ik kan me ertegen verzetten; ik ben toch altijd een nette jongen geweest. Als de Heere je bewaard heeft, dan mag je Hem daar vriendelijk voor bedanken. Maar hoe was het nu met de grondstructuur van jouw leven, van jouw hart? Was je beter dan je maats, of slechter? Waren je oren en ogen beter, of kon je merken dat er een verborgen link was? Het past bij jou, het slechte, het kwaad, de zonde. Je wilt het niet weten, je wilt niet weten dat dat boekje wat je wegfrommelt en in de vuilnisbak schopt, waarvan je zegt: "hoe kun je nu zo iets lezen?", dat je het zelf zit te lezen. Je gaat nooit naar de film, maar je kijkt wel. Dat is een verbergingsstactiek. Maar als je nu met het Woord, met God, geconfronteerd wordt, voor Wie alle dingen naakt en geopend zijn, met Jezus Christus, Die om onze overtredingen gegeseld is - ploegers hebben Zijn rug geploegd -. Durf je dan nog staande te houden dat je zo'n goede jongen bent, goede man, goede vrouw. Durf je dan echt nog te zeggen: "Ik kan toch voelen dat ik anders ben, ik geef daar niet om, mij zegt dat niets." En als je dan hoort dat er iemand naar een partijtje voetbal zit te kijken: "Tjonge, tjonge, wat een droevige tijden." Maar het is nog de vraag of je dít gelooft: "MIJ, uit alle heerschappij." Dus ik was in de heerschappij van de duivel? Ja!

Soms begint het me te duizelen in de overdenking daarvan, dat je zegt: "Heere, wij kunnen het niet verdragen, niet beslaan, maar geef ons toch eens die heilzame schrik. Houdt U ons maar eens even onder water. Dat we toch eens één keer in ons leven geloven dat we juist zo duivels zijn als we zo godzalig lijken. En dat we juist zo gemeen zijn, als we een ander zo netjes de waarheid zeggen en bestraffen."

Nou ja, als het voor jou niet opgaat, wat ik nu zeg, dan leg je het gerust maar naast je neer, hoor. Dan zeg je: gelukkig is het bij mij zo niet. Ik zeg het alleen omdat ik weet dat ik blind ben.

Het is Gods werk om je leven te laten zien en alles wat je maar op kunt noemen, dat je zegt: "Wat een grote poppenkast, wat een geboren toneelspelers zijn we, verschrikkelijk!"

We noemen iets kwaad en slecht om het eigenlijke kwaad te verbergen. We gaan ons te buiten aan boetepredikaties en steken onder water, om, waar het nu eigenlijk om gaat, te omzeilen. Dat is mijn ervaring. Dat is een harde ervaring, een pijnlijke ervaring.

CATECHISMUS ZONDAG 1 VRAAG 1 (VERVOLG-3)

Het kan soms bijna je leven kosten, menselijk gesproken. Als God dat nu eens echt, persoonlijk, op de man af, een klein beetje laat voelen, wie jij bent.

Er komt iets anders voor in je leven, dat je anders tegen de dingen aan gaat kijken, maar dat is vers twee. Maar het is een uiterst pijnlijke ervaring, MIJ. Geloof je dat? Het kan zijn dat je van je kindse dagen af de Heere mag vrezen, dat is een groot voorrecht. Maar nu vanuit het standpunt van het geloof, wie wij geworden zijn: knechten van de duivel. Terwijl we als knechten van God proberen op te treden, de zaken voor elkaar te krijgen, onze kritische kanttekeningen plaatsen, ons oordeel uitspreken, om dán te aanvaarden, dat je niet in de eerste plaats als zo'n voetbalfanaat langs de lijn zat, maar dat jij gelooft, sinds je gelovig geworden bent, sinds je in de kerk zit, dat jij, ik, persoonlijk wel zo'n duivelse achtergrond hebt, dat ik Jan Rap en z'n maat naar het schavot sleep en met hele mooie, leuk bedachte zinnen, de andere de grond in boor. En dat ik barst van de hoogmoed en niet wil aanvaarden dat mijn baas, mijn opdrachtgever, mijn inspirator, is die smerige duivel, die altijd leeft om alles kapot te maken, om alles te verwoesten, om onenigheid te maken, om de kleinste dingetjes in huis en in het huwelijk, in de kerk en op de zaak. Om alles om te spitten en kapot te maken, dat ik daar mee bezig ben.

Daar komt nog iets bij.

Hopelijk is het voor een ander niet zo erg, het is niet de vraag of iedereen zo'n kennis van de duivel heeft en zijn macht, om te zeggen: "Jij kent de diepte van de satan niet", want hoe meer je ervan verschoond blijft, hoe beter is het. Daarom zeg ik dit voor mijn eigen rekening: ik heb de persoonlijke ervaring, dat die macht, dat maatschap met de satan zo sterk is, dat je tranen met tuiten kunt huilen, oh God help me toch, ik wil het niet. En op een gegeven ogenblik zeg je: "Ik wil het wel en ik doe het ook, dan maar naar de hel." Hè, eerlijk? Het staat in al z'n consequenties voor je: "Dan maar naar de hel, als dat de prijs is" - 't is niet goed gedacht, hoor, maar daar gaat het even niet over - maar ik wil maar even zeggen, lieve vrienden, vriendinnen, allemaal, kinderen, denk er niet makkelijk over. Van Agt, die was voor de duvel niet bang. Goed, het kan zijn dat je zegt: "Onze hulp is in de Naam van de Heere, die hemel en aarde gemaakt heeft." Dat is een goed standpunt, maar onderschat het niet! De Bijbel - Jesaja - noemt hem een sterke, een rechtvaardige, en die heeft ons in zijn huis en daar zitten we geboeid. En het typische daarvan is, - het tragische - dat we ons vrij voelen in dat huis van de duivel. De mens voelt zich vrij in het kwaad, hij kan er in leven als een vis in het water.

En wie zal nu die sterke duivel zijn vangst ontnemen?

Kan dat? Ja, zegt de Heere, dat zal Ik doen. Mij uit alle heerschappij des duivels verlost heeft. Nu moet je toch ophouden, en ik zei net: Als je echt geloven mag en je komt in de kerk, dan ga je dat pas geloven. Dan begint het pas.

Want die man die iedere avond moord en brand schreeuwt, ik zal het niet meer doen, ik zal beter oppassen, die gelooft er misschien niets van. Maar die gelooft dat Jezus is de Christus, die gelooft dat eeuwig blijvende Woord, daar gaat het beginnen. Daar ga je het zien, dat je er niet tegen opgewassen bent. Je hebt jezelf verkocht met huid en haar. Je kunt je vrouw, je vrienden, je kinderen om hun nek vallen, en zeggen: "Help me toch", maar ze kunnen niet helpen. Je blijft maar dansen naar de pijpen van de satan.

Maar er zijn ook mensen die mogen weten in hun leven van de betaling, van de verzoening, van het kostbaar bloed, maar toch: "Ik ben soms zo benauwd". Want dan

CATECHISMUS ZONDAG 1 VRAAG 1 (VERVOLG-3)

zeg ik: "Ben ik nu vrijgemaakt?"

Het is niet alleen een koop, maar ook een vrijmaking. En als je er dan soms mee geconfronteerd wordt in je eigen leven, met die macht van de zonde, die duivelse werkingen, dan durf je toch eigenlijk niets te zeggen. Dan vragen ze van binnen: "Ben je nu echt verlost van de heerschappij, de macht van de satan? Of is het eigenlijk maar een hol praatje, want in feite ben je net zoals iedereen".

Dan wil ik nog een woord van troost zeggen.

Nu, wanneer is dat nu gebeurd? Dat ik verlost ben uit alle heerschappij van de duivel?

Ja, zeg je misschien, toen ik bekeerd werd, toen werd zonde zonde; zo zijn we geneigd te praten.

Ik heb dat persoonlijk nooit zo sterk gehad, misschien kan je dat niet begrijpen, dat mensen zeggen dat zonde zonde wordt en dan komen ze met allerlei dingen aandragen: met die zonde, dat kon niet meer en dat ..... henen uit! enz.

Ik moet eerlijk zeggen, ik heb daar tot op dit moment - het kan nog komen - innerlijk nooit zo mee te maken gehad. Voor mij lag het altijd op een ander vlak, meer zo op het vlak van dat je leerde: er is een grens, een barrière, een muur; jochie, nu kan je van alles en nog wat uithalen, je kunt vroom doen en mooi praten en dit en dat, maar jouw wortel, jouw structuur, jij bent een goddeloze; dat ben je gewoon, als je mooi doet en als je lelijk doet; als je eerlijk doet en als je oneerlijk doet. Je bént een goddeloze, je bent het! Daarvoor hoef je niet na kijken: hoe vaak heb ik m'n buurman bedrogen, hoeveel keer heb ik iets gestolen, zo kan de Heere het ons ook wel leren, dat weet ik wel. Maar ik kan niet zeggen dat al die dingen zo op m'n hart gebonden worden, dat ik een appeltje pikte en noem maar op.

Maar wel dít, die totale scheiding, die geestelijke dood waarin ik zit, dat onmogelijke, dat je helemaal niet dacht over goed of kwaad, of zo; zou ik iets goeds gedaan of zou ik iets kwaads gedaan hebben, nee dat zat niet in je gedachten. Maar - niet dat dat niet het geval was, begrijp me goed, ik zeg niet dat ik per ongeluk zo heilig geweest ben, helemaal niet - dat: af! voorbij! 't is uit! Je hebt geen God meer, je bent een goddeloze en de goddeloze zegt: mijn God hebbe geen vrede. Je kunt op je kop gaan staan, vandaar dat ik misschien een beetje kritisch ben als dominees zo stonden, weet je wel, dan zeiden ze: eer dat je op dat plekkie bent, dan zul je het behang wel eens van de muur krabben en dan spring je wel een gat door de muur heen. Dan zat ik altijd in mezelf: Ja, was 't maar waar! Maar dan voelde ik, oh nee, de Heere neemt er geen notitie van, al spring ik door de muur heen, al klauw ik al het behang van de muur af, dan zegt God nog: "Stel je niet zo aan, doe niet zo gek, dwaas die je bent."

Ik voelde daar geen waarde, geen betekenis in. Als je zegt: nou, ik maak er maar een eind aan, dan zeg je dat maar, dan doe je het maar ook, bij wijze van spreken.

Het is niet meer bij ons!

En voor mij, dat is voor mij een grote blijdschap, die verlossing op Golgotha, dat is punt één, dat juridische, dat afhandelen, dat Hij door de dood teniet gedaan heeft, die het geweld des doods had, dat is de duivel. Dat Hij in dat huis van die sterke is ingegaan, dat Hij van God verlaten is geweest, tot in de allerdiepste versmading en angst der hel. En dat Hij daarmee het recht heeft voldaan, die koop die ik gedaan heb, met de duivel, vernietigd.

CATECHISMUS ZONDAG 1 VRAAG 1 (VERVOLG-3)

En Hij heeft gezegd: "Ze zijn Mijn eigendom". De Heere heeft Jacob vrijgekocht. Dat is de ademtocht!

Dat is de bemoediging! Ook als je in je leven dacht, wat komt er nu van uit. Als je dacht, had ik maar berouw, vond ik nu maar de zonde zo afschuwelijk dat het nooit meer in mijn gedachten opkomt, want ik wil het niet meer en ik doe het niet en ik wil het toch. Dan nog: Wat God gedaan heeft, Hij heeft de duivel overwonnen, op Golgotha. Hij heeft hem teruggeslagen, verslagen op zijn eigen terrein, toen Hij de dood inging. Kun je begrijpen dat het voor mij een innerlijke drang is om die heilsdaden van God in het middelpunt te zetten, zo God het belijft. Dat is natuurlijk ook erg persoonlijk.

Het is goed dat je overal geen rust over hebt en dat je het wel eens naar je toekrijgt en zegt: "Wat ben ik toch beroerd". Maar het kan een innerlijke drang zijn om elkaar recht aan te kijken, elkaar een hand te geven en te zeggen: "Broeder, zuster, jongen, meisje, wij zijn God kwijt, maar God is ons niet kwijt. Hij heeft, eer Hij de zonde ongestraft liet blijven, Zijn eigen Kind Jezus aan het vervloekte hout des kruises gestraft."

Dat moet ons uitgangspunt blijven.

Ga niet naar het leven, naar jezelf, hoever heb je het al gebracht, hoe ver ben je al de zonde de baas geworden, hoe ver ben je nu gevorderd op de weg. Want nu zul je de duivel toch niet dienen zeker? Begin niet aan die kant! Want dan wordt je gek. Want dan ga je allerlei dingen zien, hier, in die bron van alle wanbedrijven. Dan zeg je, er deugt niets van.

Maar nu die Boodschap. Met één offer heeft Hij het gedaan. En nu is het voor Zijn verantwoording. Til je dan niet zo zwaar meer aan de zonde? Laten we daar maar niet over praten, over ons tillen aan de zonde. Laten we dan zeggen, ik ellendig mens, wie zal mij verlossen, ik dank God door Jezus Christus. Uit dat uitgangspunt zou ik nu graag zelf meegenomen worden en jullie ook meenemen, niet in het moralistische, niet in dit of dat, maar in dit uitgangspunt: Hij heeft overwonnen, de satan heeft geen gelijk meer en hij heeft geen recht van spreken meer. Het enige recht heeft onze God in Christus Jezus.

AMEN